

Kľúč správnych odpovedí pre položky s výberom odpovede v teste SJ07B

Číslo úlohy	Úroveň B	
	test 3076	test 3084
01	D	D
02	A	C
03	C	B
04	A	D
09	B	A
10	C	B
11	C	D
12	C	D
17	C	D
18	C	A
19	D	C
20	D	C
25	A	B
26	C	C
27	B	C
28	D	C
33	D	C
34	C	C
35	B	A
36	D	B
41	A	A
42	B	A
43	D	D
44	D	D
49	D	D
50	A	A
51	C	C
52	C	A
57	B	B
58	C	C
59	C	C
60	C	C
65	C	C
66	C	C
67	A	D
68	B	D
73	A	A
74	A	C
75	D	B
76	D	D

Kľúč správnych odpovedí pre položky s krátkou odpoveďou v teste SJ07B

Číslo úlohy	Úroveň B
	test 3076
05	dom
06	do romantizmu
07	príslovkové určenie miesta
08	mati / mater
13	nepriama (charakteristika)
14	bojisko
15	podmet
16	čeština, po česky
21	skladaním
22	veľkohubých, veľkoústych, chvastavých, chválenkárskych
23	nezhodný prívlastok
24	Hviezdoslavov Kubín
29	spojovník
30	aha, hľa, hja
31	gazdiné
32	Anna
37	nepriateľ, protivník, súper
38	lekcii
39	obeta, obetovanie, obetovať sa, sebaobetovanie
40	mozol'
45	odvodzovaním
46	pustovník, svätec, mučeník, mních, kňaz
47	podstatné meno
48	synovec
53	v Nórsku / Nórsko
54	publicistický
55	podmieňovací (prítomný), kondicionál (prítomný)
56	dbať
61	báseň, napísal / zložil / vytvoril báseň
62	striedavý
63	triumfálny
64	podmet je vyjadrený pomnožným podstatným menom / podmet má množné číslo
69	trinásť / 13
70	smrť, poprava, koniec života
71	metafora, epiteton
72	odkade, odkiaľ, skade, skadiaľ, odkadiaľ, skadiaľže
77	tykať
78	do epiky, epika
79	príslovka
80	synonymický, v synonymickom (slovníku)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

STROMOVÁ 1, 813 30 BRATISLAVA

GENERÁLNA SKÚŠKA 2007

EXTERNÁ ČASŤ**SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**úroveň **B**kód testu: **3076**

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!**

- Test obsahuje **80 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **120 minút**.
- V teste sa stretnete s dvoma typmi úloh:
 - pri úlohách s výberom odpovede vyberte správnu odpoveď spomedzi niekoľkých ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna. Správnu odpoveď zaznačte krížikom do príslušného políčka odpoveďového hárka označeného piktogramom ✕.
 - pri úlohách s krátkou odpoveďou, ktorú tvorí jedno či niekoľko slov, píšete do príslušného poľa odpoveďového hárka označeného piktogramom .
- Píšte čitateľne. Pri použití *tlačeného písma* rozlišujte *veľké a malé* písmená.
- Na začiatku každej časti testu sa z inštrukcií dozviete, ktorý odpoveďový hárak máte použiť.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- Poznámky si robte na pomocný papier. Na obsah pomocného papiera sa pri hodnotení neprihliada.
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpoveďového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**
- Pracujte rýchlo, ale sústreďte sa.

Želáme vám veľa úspechov!

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn!

Ukážka č. 1

Janko Kráľ – Orol

(úryvok)

Vyletel orol ponad zem vysoko –
zem sa mu tratí, temer ju nevidieť.
Nehľadí na ňu - načože by hľadel:
má on pred sebou celkom inakší svet!
Načo by hľadel? Dolu on nezíde,
čo hneďky búrka, čo hneď orkán príde!
Striasla sa lipa, šumel háj zelený,
belie sa domček, a pri ňom mohyla,
ak striasla sa lipa, šumel háj zelený,
synovi svojmu mať prehovorila:

„Môj synak drahý, moje potešenie,
ak to uznávaš, že som ti ja mati,
prijmi poradu – ktože ti ju môže,
ak len nie tvoja vlastná mater dati –
prijmi poradu, ďaleko sa nepuť,
na šírom poli prítulky nenájdeš,
milý je domček, milá je rodina,
všetko ťa víta, kdekoľvek si zájdeš -
šíry svet je chladný, chladnejšie prijíma,
a doma každý strom ťa vďačne víta!“

Pre úlohy 01 – 04 použite odpoveďový hárok s piktogramom x.

- 01** Ktoré z uvedených tvrdení vyplýva z ukážky č. 1?
- (A) Matka nahovára syna, aby odišiel vyskúšať šťastie do širého sveta.
(B) Matka prosí syna, aby sa usadil a zaopatril ju v starobe.
(C) Matka poukazuje na krásy Slovenska a rodného kraja.
(D) Matka radí synovi, aby sa ďaleko nezatúlal, lebo rodný kraj je najmilší.
- 02** V štúrovskej poézii sa niektoré slová dajú chápať ako symboly. Slovo **orol** z prvej strofy v ukážke č. 1 môžeme považovať za symbol
- (A) slobody. (B) túlania. (C) lovu. (D) samostatnosti.
- 03** Ktoré z uvedených slovných spojení nevystihuje význam slova **orkán**?
- (A) silné burácanie (B) búrlivý vietor (C) silné otrasy (D) prudký víchor
- 04** Aký umelecký jazykový prostriedok predstavuje verš: ... a doma každý strom ťa vďačne víta?
- (A) personifikácia (B) epiteton (C) alegória (D) gradácia

Pre úlohy 05 – 08 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

05 V prvej strofe ukážky č. 1 nájdite jedno citovo zafarbené slovo a napíšte základové slovo, z ktorého vzniklo.

06 Do ktorého literárneho smeru sa zaraďuje tvorba štúrovcov?

07 Akým vetným členom je zvýraznené slovné spojenie vo verši:
*... má on **pred sebou** celkom inakší svet?*

08 V texte ukážky č. 1 nájdite všetky významovo príbuzné slová k zvýraznenému slovu vo verši:
*... synoví svojmú **mat'** prehovorila.*

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 2
Jonáš Záborský – Dva dni v Chujave
(úryvok)

Čoskoro zatriasol pijanmi úžasný obraz. Panský kováč, mladý muž, práve ako sa vyhol s pohárom, vyvrátil sa horeznačky a spadol z lavice na temeno. Z úst sa mu kydali biele peny a šľahal v kotúčoch belasý plameň.

Obskočili ho s trepotom a krikom: „Pomáhajte, robte dačo, ľudia! Vody, vody!“ revali jedni. „Sladkého mlieka!“ kričali druhí. Všetkého sa nešťastnému dostalo, ale to nepomohlo. Darmo mykali, šklbali, za nos ťahali, prevaľovali – umrel.

Keď sa presvedčili o jeho smrti, naložili ho chlapi na dva drúky a niesli na takýchto nosidlách ako poraneného vojaka z bojišťa domov. Na jeden bok mu visela hlava, na druhý nohy. Tá i tie sa mu kolembali. Pijani vyšli všetci z krčmy za ním, bo pred krčmou sa strhol dojímavý vresk. Pribehla kováčova manželka a **vrešťala** prenikavým hlasom na celú dedinu, trhajúc si vlasy a zalamujúc rukami: „Ach, ja nešťastná! Čo si teraz počnem s tými drobnými deťmi?“

Pre úlohy 09 – 12 použite odpoveďový hárok s piktogramom x.

- 09** Ktorý z uvedených výrokov najlepšie vystihuje autorský zámer prejavujúci sa v ukážke č. 2?
- (A) Autor poukázal na neschopnosť dedinčanov poskytnúť prvú pomoc.
(B) Autor naturalistickým opisom upozornil na negatívne stránky života na dedine.
(C) Autor poukázal na zlé vzťahy medzi dedinskými mužmi a ženami.
(D) Autor pomocou frašky a čierneho humoru zabával čitateľa.

- 10** Aký postoj autora k zobrazeným udalostiam naznačuje použitie zvýrazneného slova v poslednom odseku ukážky č. 2?
- (A) nezaujatosť (B) súcit (C) znechutenie (D) sebaľútosť

- 11** V ktorej z uvedených možností je správne určené nasledujúce súvetie?
Pijani vyšli všetci z krčmy za ním, bo pred krčmou sa strhol dojímavý vresk.
- (A) priradovacie súvetie odporovacie
(B) priradovacie súvetie stupňovacie
(C) podradovacie súvetie s vedľajšou vetou príslovkovou príčinnou
(D) podradovacie súvetie s vedľajšou vetou predmetovou

- 12** V ktorej z možností je uvedené slovné spojenie, v ktorom dochádza k znelostnej asimilácii (spodobovaniu)?
- (A) ťahali za nos (B) naložili ho chlapi
(C) všetci vyšli za ním (D) kydali biele peny

Pre úlohy 13 – 16 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

13 Aký druh charakteristiky použil autor pri zobrazení dedinčanov v ukážke č. 2?

14 Nahraďte spisovným výrazom slovo **bojište**.

15 Určte vetný člen zvýrazneného slova vo vete: „*Sladkého mlieka,*“ kričali **druhí**.

16 V akom jazyku písali v predštúrovskom období slovenskí autori evanjelického vierovyznania?

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 3

Pavol Orságh Hviezdoslav – Čo dávam, dávam z úprimnosti duše (úryvok)

Čo dávam, dávam z úprimnosti duše:
raz myšlienky kvet a zas teplý cit,
jak zvnútra práve k svetlu vzpláli samy
bez okrás, lesku, farbidla.
Ja nevedel sa nikdy zatajiť,
ja vždycky nenávidel šaľbu, mamy
a strojenosti pravidlá:
hluk prázdny široústych rečí,
kadejaký lže zvodný obyčaj,
kov falše, poklôn jalovosť,
ňouž nepreráža ani krv ni kosť,
hlad' pľžovú a iných mastí krámy
mne odporným, čo prírode sa prieči,
len pravdy si ctím prostý obličaj!

Skr sne tedy pocit pravý v skrýši
jak hviezda v súmrak včasne zárivo,
už vyratený letí, letí šíp z kuše.
Ó, duše mojej rýdze tkanivo,
ved' ruše sa mi každou piesňou, ruše!...

Pre úlohy 17 – 20 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

17 Báseň v ukážke č. 3 býva často označovaná ako Hviezdoslavova programová báseň, v ktorej básnik naznačil hlavné zásady svojej tvorby. V ktorej z nasledujúcich možností sa nenachádza zásada Hviezdoslavovej tvorby vyplývajúca z tejto básne?

- (A) nepriečiť sa prirodzenosti (B) ctiť si pravdu
(C) oslavovať lásku (D) vyhýbať sa pretvárke

18 Aký druh veršovej stopy, ktorá nebola dovtedy obvyklá v slovenskej literatúre, Hviezdoslav rád používal?

- (A) trochej (B) daktyl (C) jamb (D) spondej

19 V ktorej z uvedených možností sú všetky slovné spojenia napísané pravopisne správne?

- (A) Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie Slobody, Divadlo Pavla O. Hviezdoslava
(B) úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody, Hviezdoslavové divadlo
(C) úrad vlády Slovenskej Republiky, Námestie slobody, divadlo Pavla O. Hviezdoslava
(D) Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody, Divadlo P. O. Hviezdoslava

20 Ktoré z uvedených slov patrí na zakryté miesto v druhej strofe básne z ukážky č. 3?

- (A) noše (B) hlavy (C) mysle (D) duše

Pre úlohy 21 – 24 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

21 Ktorým slovotvorným postupom vznikol pseudonym Hviezdoslav?

22 Vyhľadajte v ôsmom verši básne *Čo dávam...* nové, neobvyklé slovo a napíšte bežné slovenské slovo, ktoré má rovnaký význam.

23 Akým vetným členom je zvýraznené slovo vo verši: ... *letí šíp z kuše*?

24 Ako sa nazýva najznámejšia recitačná súťaž spojená s menom Pavla Országha Hviezdoslava?

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 4

Božena Slančíková Timrava – Ťapákovci

(úryvok)

„Iľa, kde si? **(Keď večne pred tou bránou vystáva!)** Či si vystrela hábočky? Pozri, či nieto slipek v záhrade, aby nepohrabali tekvice, a potom príď dnu!“ Iľa sa zvrtila a vošla do dvora.

Isteže, v službe je človek nie svoj, ale iného. Je ako vtáča v klietke zavreté. Nemôžeš to robiť, čo chceš, ale čo iný chce. No veď príde aj on. Prídu ovčiari i naši a potom príde Paľo po ňu, tešila sa na druhý deň cez poludnie, keď zastala asi na pol hodiny pred bránou a pani rehtorka ju odvolala a nedala jej s nikým dovraviť sa. Iste nie je v službe tak ako doma – zato, že je nie na slobode. Ale aj, že tvrdo je bývalej gazdinej počúvať rozkazy, keďže dosiaľ ona rozkazovala každému v dome, a bolo ich pätnásť.

Pre úlohy 25 – 28 použite odpoveďový hárok s piktogramom x.

- 25** Do ktorého literárneho smeru zaraďujeme tvorbu B. Slančíkovej Timravy?
(A) Do realizmu. (B) Do naturizmu. (C) Do naturalizmu. (D) Do neorealizmu.
- 26** Zvýraznená veta v ukážke č. 4 je
(A) priama reč pani rehtorky, ktorá sledi za Iľou.
(B) priama reč Iľe, ktorá sa hnevá, že za ňou rehtorka sledi.
(C) vnútorný monológ nespokojnej pani rehtorky.
(D) vnútorný monológ nespokojnej Iľe.
- 27** Ktorú z uvedených vlastností Ťapákovci nemali?
(A) Boli nedvižní, pomalí v robote.
(B) Míňali na daromnice ťažko zarobené peniaze.
(C) Neprekážala im špina v dome a na dvore.
(D) Neradi opúšťali zvyky predkov.
- 28** Ktorý z uvedených dôvodov nebol príčinou zatrpknutosti Anče - zmije z poviedky Ťapákovci?
(A) Bola telesne postihnutá. (B) Nemohla si nájsť muža.
(C) Nebola v dome obľúbená. (D) Prišla o všetky úspory.

Pre úlohy 29 – 32 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

29 Timrava často charakterizuje postavu jedným slovom, napr. Iľa - kráľovná. Ako sa nazýva interpunkčné znamienko, ktoré sa používa v tomto druhu charakteristiky?

30 Nahradte zvýraznené slovo vo vete frekventovanejším súčasným výrazom.
Teraz by si postála na dedine a povypytovala sa chlapov, ktorí prišli z Ardiel'a, či ovčiarov z tejto dediny nevideli – a, Iľa, nemôže...

31 Napíšte nominatív plurálu slova **gazdiná**.

32 Napíšte v citovo nepríznačkovej podobe meno ženskej postavy z poviedky Ťapákovci, s ktorou mala Iľa neustále konflikty.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 5
Július Barč-Ivan – Matka
(úryvok)

MATKA: *Sadni si. Ustatý budeš po veľkej ceste. Si doma.*

PAL'O: *Doma? Brat, my sme si ani ruku nepodali. Neprivítal si ma a neviem, či ma prijmeš? Ja som tu nič. Ty si pán.*

MATKA: *Ako by ťa neprijal. Brat brata.*

JANO: *Nech sa neozývajú, keď sa mňa spytuje.*

PAL'O: *Tvrдый si.*

JANO: *Čakanom narábam.*

PAL'O: *I ja. Ale iba ruky mám tvrdé od neho.*

JANO: *Lekcie si mi prišiel dávať?*

PAL'O: *No! Ale ani prosiť nebudem. Ak nieto pre mňa miesta, nájdem si u kamaráta.*

Pre úlohy 33 – 36 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

33 Tretia Paľova replika v ukážke č. 5 má skrytý význam. V ktorej z uvedených možností je najlepšie vyjadrený význam tejto repliky?

- (A) Čakan mal veru tvrdú rukoväť. (B) A stuhli mi od práce svaly.
(C) Ale zostali mi z neho mozole. (D) Srdce mi však nestvrdlo.

34 Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z ukážky č. 5?

- (A) Matka mala troch synov. (B) Matka sa nepotešila Paľovmu príchodu.
(C) Paľo a Jano sa pohádali. (D) Paľo už nechcel pracovať s čakanom.

35 Koľko slov vo vete *Brat, my sme si ani ruku nepodali* môže plniť funkciu vetného člena?

- (A) sedem (B) päť (C) štyri (D) tri

36 V druhej matkinej replike z ukážky č. 5 sa nachádza textovo zovretá veta *Brat brata*. Ktorý štýlotvorný činiteľ umožnil toto zhustenie textu?

- (A) téma (B) autor textu (C) cieľ textu (D) situácia

Pre úlohy 37 – 40 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

37 Napíšte jedno antonymum k slovu **kamarát**.

38 Z textu ukážky č. 5 vypíšte prvé slovo vety, ktorou Jano vytyka bratovi, že ho chce poučať a dajte ho do genitívu plurálu.

39 V záverečnej scéne drámy **Matka** sa hlavná hrdinka vedome vrhne medzi rozvášnených bratov, pričom ju Jano v tme bodne nožom, ktorým zaútočil na Paľa. Akým abstraktným podstatným menom alebo slovesným podstatným menom by sme mohli pomenovať jej čin.

40 Napíšte nominatív singuláru od slova **mozole**.

Ukážka č. 6

Miguel de Cervantes de Saavedra – Dômyselný rytier Don Quijote de la Mancha (úryvok)

Nie je tomu dávno, čo v istej dedine, v Manchi, žil rytier, jeden z tých, čo majú piky v stojane, starodávny štít, chudú kobyľu a poľovníckeho chrtu. V dome mal gazdinú, ktorej už minulo štyridsať, neter, ktorá ešte nemala dvanásť, a sluhu na poľnú i domácu prácu, ktorý sedlal kobyľu aj narábala záhradníckym nožom.

Náš rytier nemal ďaleko do päťdesiatky, bol statnej postavy, v tele suchý, v tvári chudý, veľký ranostaj a priateľ poľovačky. Volal sa Quijano. Tento rytier oddával sa vo svojich voľných chvíľach čítaniu rytierskych románov, a to tak horlivo a s toľkou záľubou, že takmer celkom zabudol na poľovačky, aj na spravovanie svojho majetku. A jeho náruživosť a spochabenosť zašli až tak ďaleko, že odpredal veľa jutár rolí, aby si mohol kúpiť rytierske romány na čítanie. Nanosil do svojho domu zovšadiaľ všetky romány, aké len mohol dostať.

Pre úlohy 41 – 44 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

41 Ktorý slohový postup prevláda v druhom odseku ukážky č. 6?
(A) opisný (B) rozprávací (C) výkladový (D) úvahový

42 Rytier de la Mancha, hlavná postava románu, je v ukážke č. 6 vykreslený ako
(A) vášnivý čitateľ poézie. (B) naivný rojko.
(C) víťaz rytierskych turnajov. (D) zaľúbený šuhaj.

43 Zvýraznené slovné spojenie vo vete *Náš rytier **bol statnej postavy*** je
(A) príslovkovým určením času. (B) nezhodným prívlastkom.
(C) nepriamym predmetom. (D) neslovesným prísudkom.

44 Aký typ rozprávača sa nachádza v ukážke č. 6?
(A) Rozprávač je jednou z postáv, ktorá ale nezasahuje do deja.
(B) Rozprávač je jednou z postáv a zasahuje do deja.
(C) Rozprávač je nezávislý pozorovateľ, ktorý zasahuje do deja.
(D) Rozprávač je vševediaci a nezasahuje do deja.

Pre úlohy 45 – 48 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

45 Akým slovtvorným postupom vzniklo slovo **oddával**?

46 Hlavnou postavou stredovekej svetskej literatúry je rytier. Kto bol hlavnou postavou stredovekej náboženskej literatúry?

47 Určte slovný druh slova **päťdesiatka**.

48 Ktoré slovo patrí na zakryté miesto nasledujúcej analógie: *sestra – brat, neter – *?

Ukážka č. 7

Tohtoročná Nobelova cena asi USA nepotešila

(úryvok)

Zohral nezanedbateľnú úlohu v najväznejších krízach za posledné roky. V Iraku, Iráne a Severnej Kórei. Nórski akademici mu za to udelili Nobelovu cenu za mier. Ocenenie získal egyptský právnik Muhammad Baradej a organizácia, ktorú vedie – Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu.

Výberom Baradeja spomedzi rekordných 199 kandidátov akadémie upozornila na hrozbu zneužitia jadrových zbraní. V zdôvodnení uviedla, že v čase, keď sú dohovory o odzbrojení zablokované a existuje riziko, že sa jadrové zbrane môžu dostať do rúk teroristov, „je význam agentúry nesporný“.

Baradej sa v roku 2003, ešte pred vojnou v Iraku, dostal do sporu s USA. Vtedy opakovane tvrdil, že neexistujú dôkazy, že by Irak vlastnil zbrane hromadného ničenia. Bush to vnímal ako provokáciu. Zbrane sa v Iraku nenašli.

Výber Baradeja má preto silný politický podtext, hoci kráľovská akadémia sa bráni, že by to myslela ako kritiku Washingtonu. „Nešlo o to kopnúť si do nejakej krajiny,“ tvrdí šéf Nobelovej komisie Ole Danbolt Mjøs. A tak sú Američania aspoň proti tomu, aby Baradej ďalej viedol atómovú agentúru.

(SME, 8. 10. 2005)

Pre úlohy 49 – 52 použite odpoveďový hárok s piktogramom X.

49 V ktorej z nasledujúcich možností je správne uvedený názov ceny, ktorú podľa ukážky č.7 získal riaditeľ Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu?

- (A) Nobelova cena za literatúru (B) Nobelova cena za odzbrojovanie
(C) Nobelova cena za techniku (D) Nobelova cena za mier

50 Ktoré z uvedených tvrdení vyplýva z ukážky č. 7?

- (A) Američania nechceli, aby Baradej získal Nobelovu cenu, pretože naďalej vedie atómovú agentúru.
(B) Američania nesúhlasili, aby Baradej získal Nobelovu cenu, pretože nenašiel zbrane hromadného ničenia v Iraku.
(C) Američanov nepotešilo, že Baradej získal Nobelovu cenu, pretože odmietol dôvody amerického útoku na Irak.
(D) Američania neboli spokojní, že Baradej získal Nobelovu cenu, pretože Irak nevlastnil jadrové zbrane.

51 V ktorej z nasledujúcich možností sa nachádza tvrdenie, ktoré nevyplýva z ukážky č. 7?

- (A) V tomto roku bolo najviac nominovaných adeptov na udelenie Nobelovej ceny mieru.
(B) Nebolo dokázané, že by sa v Iraku nachádzali jadrové zbrane.
(C) Ocenený egyptský právnik ostal aj naďalej šéfom atómovej agentúry.
(D) Ocenením Baradeja kráľovskí akademici vyjadrili protest proti zahraničnej politike USA.

- 52 Ktoré z uvedených slov by mohlo najlepšie nahradiť slovo **provokácia** z tretieho odseku ukážky č. 7?
- (A) dráždenie (B) ospravedlnenie (C) výhovorky (D) dôkaz

Pre úlohy 53 – 56 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

- 53 V ktorej krajine sa každoročne udeľuje Nobelova cena, ktorú získal v roku 2005 *Baradej*?

- 54 Ktorý jazykový štýl prevláda v ukážke č. 7?

- 55 Aký je slovesný spôsob slovesa vo vete: ... *že by to myslela ako kritiku Washingtonu*?

- 56 Napište koreň slova **nezanedbateľný**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 8

Milan Rúfus – Verš

(úryvok)

*Lomí sa život na ostrej hrane dýky.
A tam je jeho tragika,
tam jeho triumf. Kvet prší na pomníky.
Spievajú ústa básnika:*

*Zas jedna bolesť slzy porodila.
Vrhla ich vo tvár publika.
A čo je pravda? Rozprávková víla,
ktorá nám večne uniká.*

Pre úlohy 57 – 60 použite odpoveďový hárok s piktogramom x.

57 Ktorý výrok nezodpovedá významu posledného dvojveršia ukážky č. 8?

(A) Pravda je prchavá.

(B) Pravda je užitočná.

(C) Pravda je tajomná.

(D) Pravda je neuchopiteľná.

58 V ktorej z uvedených možností sa nachádza slovo s rovnakým významom, aký má časť tretieho verša *Kvet prší na pomníky* v ukážke č. 8?

(A) úcta

(B) jar

(C) narodeniny

(D) leto

59 V ktorej z nasledujúcich možností sa nachádza činné prídavné príslove?

(A) uniká

(B) uniknúc

(C) unikajúci

(D) uniknutie

60 Ktorý z uvedených jazykov nepatrí do tej istej skupiny slovanských jazykov ako ostatné tri?

(A) slovenčina

(B) čeština

(C) ukrajinčina

(D) poľština

Pre úlohy 61 – 64 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

61 Pomenujte jedným - dvoma slovami jav, ktorý básnik vyjadril v nasledovnom verši:
... Spievajú ústa básnika

62 Ktorý druh rýmu použil básnik v ukážke č. 8?

63 Utvorte prídavné meno od slova **triumf**.

64 Prečo je prísudok vo vete *Spievajú ústa básnika* vyjadrený slovesom v množnom čísle?

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 9

Ján Botto – Smrť Jánošíkova

(úryvok)

*Zvonía na deň – mne na noc. Oj, srdce, nežiali:
my skoro spať musíme, bo sme skoro vstali!
Spať večne – kto to káže? Boh? – ľudia, tyrani! –
Z polcesty, z sveta môjho, ja ľuďmi vyhnaný!
Oj, ľudia, ľúti ľudia, vy draví šakali!
Brať život! Skiaď to právo? – či ste ho vy dali?!*

*Ľudia – hej! Ľuďmi radi menujú sa oni,
tí, čo ľudské i božské šliapajú zákony.
Zákon je len jeden u nich, jeden zákon []:
právo v putách – a pravda na hraniciach blčí.*

*No príde i prísť musí ten bohatier boží,
čo zákon pošliapaný na oltár vyloží:
no príde i prísť musí ten veľký deň súdu –
a za stôl si zasadne pravda môjho ľudu!*

Pre úlohy 65 – 68 použite odpoveďový hárok s piktogramom **x**.

- 65** Do ktorého literárneho smeru sa zaraďuje tvorba Jána Bottu?
(A) Do realizmu. (B) Do klasicizmu. (C) Do romantizmu. (D) Do symbolizmu.
- 66** Ktoré slovo patrí na zakryté miesto v druhej strofe ukážky č. 9?
(A) praská (B) horí (C) vlčí (D) mrie
- 67** Ktorá z uvedených možností najlepšie vystihuje význam slovného spojenia **právo v putách** z posledného verša druhej strofy ukážky č. 9?
(A) neprávo (B) zrada (C) spravodlivosť (D) právnický omyl
- 68** Ktorá z nasledujúcich možností obsahuje trojicu autorov patriacich do rovnakého literárneho obdobia?
(A) Ján Chalupka, Ján Kalinčiak, Janko Kráľ
(B) Andrej Sládkovič, Janko Kráľ, Samo Chalupka
(C) Pavol Országh Hviezdoslav, Janko Kráľ, Ján Botto
(D) Ivan Krasko, Andrej Sládkovič, Ján Kalinčiak

Pre úlohy 69 – 72 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

- 69 Koľko slabičný verš je použitý v tretej strofe ukážky č. 9?
- 70 Lyrický hrdina v prvom verši ukážky naznačuje svoj ďalší osud. Čo vyjadruje slovo **noc** v úvodnej metafore ukážky č. 9?
- 71 Pomenujte druh básnického obrazu **pošliapaný zákon** z tretej strofy ukážky č. 9.
- 72 Nahraďte básnický výraz **skiad'** v poslednom verši prvej strofy ukážky č. 9 spisovným výrazom.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka č. 10

Belo Kapolka – Možno ho ešte stretnem

(úryvok)

– Čo chcete?

– Pustíte nás dnu! – on na mňa.

Povedal som mu, že odchádzame.

– Tak nám nechajte kľúče. Odovzdám ich na patričnom mieste.

– Na akom patričnom? – rozčúľil som sa. – Čítali ste tabuľku, že chata je zatvorená?

– To si odskáčete. To si prejednáme na patričnom mieste.

– Dajte sa vypchať, – poradil som mu.

Vyhráжал sa mi a stále opakoval, že neviem, kto je. Vedel som. Bol to prosto macher a takých nenávidím.

– Predvolám ťa pred krajský výbor.

– Starú Blaškovú si predvolaj!

Pre úlohy 73 – 76 použite odpoveďový hárok s piktogramom **x**.

- 73** Hlavným štylistickým prostriedkom, použitým v texte ukážky č. 10, je
- (A) dialóg. (B) vnútorný dialóg.
(C) monológ. (D) vnútorný monológ.
- 74** Slovo **poradiť** v kontexte ukážky č. 10 vyznieva smiešne, pretože prvotný význam tohto slova znamená poskytnúť človeku informáciu, ktorá je pre neho
- (A) prospešná. (B) zaujímavá. (C) prekvapujúca. (D) zbytočná.
- 75** Ktorá z uvedených viet nie je synonymná s vetou *To si odskáčete!* z ukážky č. 10?
- (A) Doplatíte na to! (B) Pomstím sa vám!
(C) Budete potrestaný! (D) Budete musieť skákať!
- 76** Koho odporučil chatár hostovi z ukážky č. 10 predvolať pred krajský výbor?
- (A) Vlastnú manželku. (B) Starú priateľku.
(C) Svoju susedku. (D) Nereálnu osobu.

Pre úlohy 77 – 80 použite odpoveďový hárok s piktogramom .

77 Aké slovo patrí na zakryté miesto nasledujúceho tvrdenia vyplývajúceho z ukážky č. 10?
Napätie medzi chatárom a výbojným turistom stúpa až na úroveň zlostného nepriateľstva.
Tento zvrät v etike konverzácie autor vyjadril tým, že hosť začal chatárovi .

78 Do akého literárneho druhu patrí text ukážky č.10?

79 Určte slovný druh zvýrazneného slova vo vete: *Pust'te nás **dnu!***

80 V akom druhu slovníka je možné nájsť nasledujúce heslo?
***plytký** – nehlboký, povrchný, prízemný*

Koniec testu